

Syrjäinen Kalitsin kylä

Paatenessa oli aikoinaan kaksi saarikylää, toinen oli Suontale ja toinen Kalitsi (ven. Kalitshij ostrof, myös Kaliniemi), joka sijaitsi pääosin saarilla.

Kalitsin kylässä oli yhteensä 19 taloa; niistä mantereella 8, (Kongonniemellä 5 ja Sotinniemellä 3) ja vielä Lukansaareissa 7 taloa, tsasouna sekä kalmismua, luettelee Kalitsissa syntynyt ja kasvanut Mikko Sidorov. Nykyisin hän elelee vaimonsa Shuran keralla Paatenen keskustassa.

Makonsaareissa, joka oli saarista suurin, oli neljä taloa. Sieltä oli rakennettu vajaan 100 metrin silta Sotinsaareen.

Kongonniemellä asuivat Sidorovit ja Kongoset, Sotinniemellä elivät Isatovit, Lukansaareissa Lukinit ja Afanasjevit ja Makonsaareissa Makkoset. Asukkaita kylässä oli kaikkiaan runsaat sata henkeä. Oli suuriakin perheitä, mm. Kongonniemessä 18-henkinen perukunta ja esim. Isatovilla eli samassa taloudessa kolme veljestä perheineen.

Kylässä oli tsasouna ja kalmismua. Tsasouna oli vielä hyvässä kunnossa ennen sotia. Vanha rahvas piti siitä huolen eikä kukaan pois halunnutkaan hävittää.

Makonsaaren eteläkärjessä oli vanhoja kaivantoja, kooltaan noin 4 x 4 metriä ja oikein syviä. Ne oli kaiketi tehty ammoin, jo tsaarinvallan aikaan. Ei tiedetty, miksi ne oli kaivettu ja mitä niistä lienee aikoinaan etsitty. Kaivannot oli myöhemmin aidattu, ettei karja niihin putoasi.

Kylässä oli pieni kauppa, jonne tavarat tuotiin vesitse Suontaleen kylästä, jonne oli matkaa 15 kilometriä. Paatenelle matkaa oli enemmän, noin 20 kilometriä. Papinkoskeen (Popov Porog) oli saman verran kuin Suontaleen kylään. Talvella kuljettiin jäätä myöten. Talvitiet johtivat Suontaleelle ja Metsäsaaren kautta Paatenelle.

Kalastus oli tärkeä elinkeino. Kylän kolhoosissa, nimeltään Volna (Aalto), oli erikseen kalastusprikaatit. Kalastettiin verkoilla, nuotalla ja suurilla rysillä. Veneet ostettiin Sekehen kylästä, missä oli hyviä venemestareita. Tervaa poltettiin itse, samoin tehtiin raudoitustyöt; seppää kylässä ei ollut.

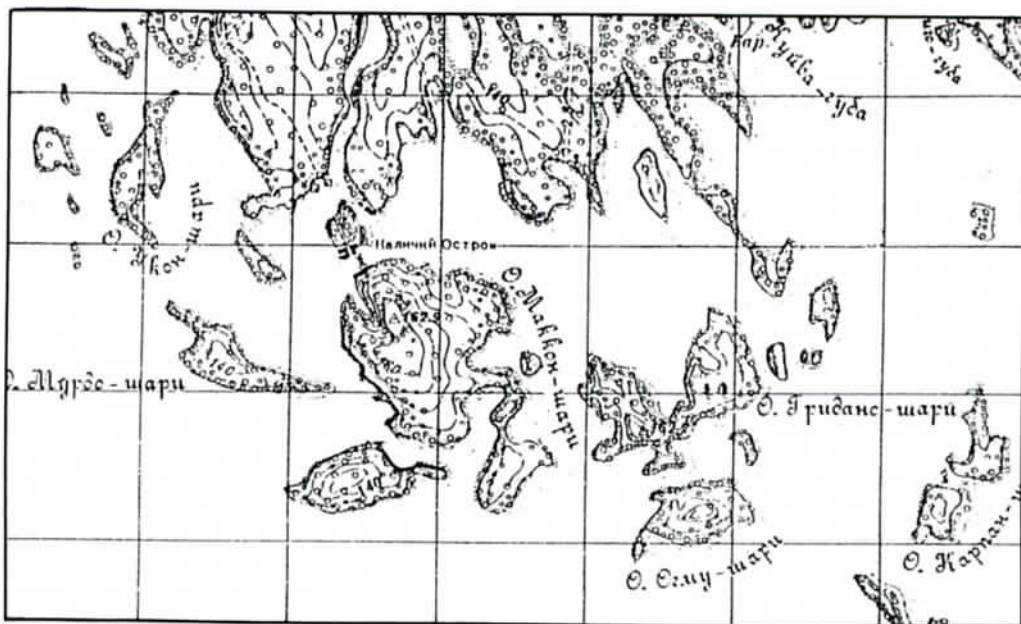

Mikko Sidorov ja Shura-emäntä muistavat hyvin, millaista oli elämä Kalitsin saarikylässä.

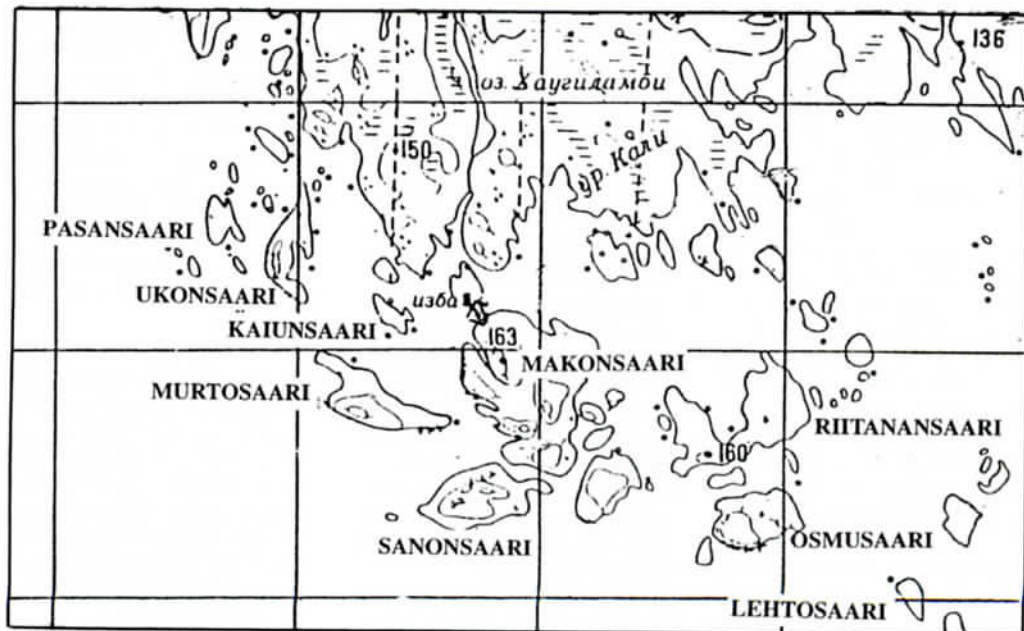
Papinkoskella oli ennen sotaa suuri työlaitos tai rangaistussiirtola, jossa oli poliittisia vankeja ja kulakkeja. Vangit tekivät enimmäkseen metsätöitä. Laitos poltettiin sodan syytyessä.

Kalitsin kylässä ei ollut koulu. Lapset aloittivat ja kävivät neljä luokkaa Suontelessa asuen internaatissa. Sen jälkeen jatkettiin Paatenella. Kylään ei ollut maantietä, vain jonkinmoinen tieura johti Kongonniemestä Papinkoskeen ja toinen Tuurikkagubasta (siellä oli iso lesopunkti ennen sotaa) Bokonvaaraan.

Tietttömyydestä oli etenkin

Sekehenjoen suulle tehty suurpato muutti tuntuvasti Kalitsin saaristoa; uusia pikkusaaria syntyi kymmenittäin. (1 ruutu = 4 km).

kelirikkoaikoina syksyllä ja keväällä monelaista haittaa. Niinpä kävi sillä lailla, että 1930-luvun suuressa puoluepuhdistuksessa Kalitsin kylä jäi "puhdistamatta". Seesjärven piirin puoluepuhdistuskomissio oli kylläkin päättänyt pitää tarkistuskokouksen jokaisessa kollektiivitaloudessa, myös Kalitsin kylässä, jossa kirjapidon mukaan oli yksi kommunisti. Punaisen Karjalan mukaan matka oli määrä toteuttaa syyskuun 10. päivän tienoilla. Seesjärven varhaisten syysmyrskyjen takia tarkastuskomissio ei kuitenkaan päässyt syrjäiseen kylään.

Väki evakkoon – kylä tuleen

Kun jatkosota syttyi, venäläiset määräsivät kylän väestön veneillä evakkoon Papinkoskelle ja siitä edelleen rautatien varteen. Viimeisistä veneistä nähtiin, miten kylästä alkoi nousta suuret savut: kodit, aitat, tsasounakin poltettiin. Samoin venäläiset polttivat Suonteleen ja muita syrjemmässä sijainneita kyliä.

Väki joutui evakkoon kauas itään Kirovskin alueelle. Siellä ei elämä ollut helppoa aina-

kaan muualta tulleilla. Kertojan, Mikko Sidorovin isä ja äiti kuolivat sillä retkellä Udmurtiassa.

Sota-aikana Kalitsin saaret olivat rintamalinjojen välimaastossa; suomalaiset joukot Paatenella, venäläiset Seesjärven koillis- ja itärannalla, rautatien varressa ja Sekehenjokilinjalta. Molempien partiot kävivät aika ajoin Kalitsin saarilla, mutta pysyviä tukikohtia siellä ei ollut, päinvastoin kuin Suontaleessa ja Metsäsaareissa.

Kun kyläläiset sodan jälkeen palasivat kotikonnuilleen, siellä ei ollut jäljellä muuta kuin yksi riihi Sotinniellä ja Sidorovin peltoaitta Kongonniemellä. Aitta oli erillään muista rakennuksista ja oli siten säästynyt tulelta. Aluksi asuttiin riiehessä ja aitassa ja rakennettiin mökkejä ja vähitellen uudet talot. "Ei niistä tullut enää entisen veroisia; ennen sotaa kylässä oli komeita kaksikerroksisia taloja", muistelee Mikko.

Papinkosken pato nosti vedet

Lisää ikävyyksiä oli tulossa. Vuonna 1956–57 Papinkosken luo Sekehenjokeen raken-

nettiin valtava säännöstelypato ja Seesjärven pintaa nostettiin 7 metrillä. Kalitsin saarista osa jäi veden alle, osa supistui kovasti. Asukkailla oli edessään uusi evakkotie. Heidät määrättiin muuttamaan Suontalen kylään. Olisivat itse halunneet asettua mantereelle, kun Suontalekin oli saari ja nyt veden vaivaama. Ei auttanut, vaan sinne piti asettua. Muuten ei korvauksia herunut.

Toinen ja kolmas evakkomatka

Suontaleen kylään seuraavat Kalitsin evakot rakensivat uudet talot: Isotova Fedosia, Afanasieva Klaudia, Mikkojev Vasili, Sidorova Maria, Konkojev Ivan, Makkojev Nikita, Kalikin ja Makkojev.

Nyt nuo uudistalot ovat tyhjillään Suontaleessa taimmaisessa rivissä, koska sekin kylä, veden vaivaama, tietömäksi muuttunut, kävi elinkelvottomaksi 1960-luvun alussa. Asukkaat muuttivat sieltä pois kuka minnekin, monet Paatenen kylään, jotkut kauemmaksikin.

Nykyisin Kalitsin saarilla käyvät vain kalamiehet, parhaastaan myöhäsyksystä, muihin ja siian kutuaikaan. SV.

Kalitsian saaren Robinson

Uskollisuus ja huolimattomuus, ne ovat kaksi toisistaan jyrkästi eroavaa asiaa. Mutta niiden sattuminen yhteen yhdessä ja samassa asiassa saattaa aiheuttaa hyvinkin koomillisen tilanteen.

Seesjärven piirin lespromhoosissa, jossa – kuten kaikissa karelesin lespromhooseissa – saattaa tapahtua melkein päitä tahansa, ainakin jos on kysymys huolimattomuudesta.

Viime syksynä sattui tapaus, joka kruunaa kaiken huolimattomuuden ja holtittomuuden.

Seesjärvi on suuremmanpuoleinen sisämaajärvi. Tässä järvestä on myös saari nimeltä Kalitsia. Tällä saarella kasvaa, tai ainakin aikoinaan kasvoi, metsääkin sen verran, että Seesjärven piirin lespromhoosi, joka tunnetaan Paadenen lespromhoosin nimellä, teetätti siellä eräänä talvena metsätöitä.

PETROSKOI – SORTAVALA – JOENSUU

Ajalle 1.6.–30.9.1996

M,K,L	TI,TO,P		M,TI,TO	K,P,S
08.45	08.45	Joensuu	18.00	18.00
X	X	Onkamo	X	X
09.30	09.30	Tohmajärvi	17.15	17.15
09.40	09.40	Tohmajärvi	17.05	17.05
10.00	10.00	Niirala, raja-asema	16.45	16.45
VALTAKUNNAN RAJA				
11.45	11.45	Värtsilä, raja-asema	17.00	17.00
X	X	Ruskeala	X	X
X	X	Rytty	X	X
X	X	Helylä	X	X
13.10	13.10	Sortavala	15.45	15.45
	14.00	Sortavala		14.50
	X	Läskelä		X
	15.30	Pitkäranta		13.20
	X	Salmi		X
	X	Mantsila		X
	17.50	Aunus, hotelli		11.00
	X	Prääsä		X
		Petroskoi,		
	20.20	Hotelli Pohjola		08.30
	20.35	Hotelli Karjala		08.20

- Vuoro kuljettaa ainoastaan Suomesta Venäjälle ja Venäjältä Suomeen matkustavia.
- Ajat ovat paikallista aikaa.
- Arkipyhien osalta voi tulla muutoksia.
- Tiistaisin Sortavalasta 8.15 lähtevä vuoro ajaa Matkaselän rautatieaseman kautta (klo 9.20), yhteys Petroskoista saapuvalta junalta.
- Lipunmyynti Pohjois-Karjalan ja Kuopion läänin postitoimipaikat ja Matkahuolto Joensuu, Kuopio ja Tohmajärvi. Sortavalassa linja-autoaseman lipunmyyntipiste. Petroskoissa hotelli Pohjola, Inturistin toimipiste.
- Lisätietoja puh. 9204 524 034, 9204 524 033

Gold Line Oy, Kareltrans

Yhteys Kuopiosta/Kuopioon

M,P	Ti		To,S	Ti
5.55	13.05	Kuopio	22.05	15.05
6.50	14.05	Tuusniemi	21.05	14.10
7.30	14.40	Outokumpu	20.30	13.25
8.45	15.30	Joensuu	19.30	12.20

Linja-Karjala